

Скрининг за рак на дебелото черво

Фактите

Участието в скрининга за рак на дебелото черво е по Ваше желание.

Целта на тази информация е да Ви помогне да вземете решение.

Защо се прави скрининг за рак на дебелото черво?

- Ние предлагаме скрининг, за да се открие рака на дебелото черво, когато той е в ранен стадий при хората без симптоми. Тогава е по-вероятно лечението да бъде ефективно.
- Скринингът също открива полипи. Това са ненормални струпвания от клетки в червата. Полипите не са рак, но могат да се развият в рак с течение на времето. Полипите могат да бъдат отстранени лесно, което намалява риска от развитието на рак на дебелото черво.
- Редовният скрининг за рак на дебелото черво намалява риска от смърт при този рак.

За кого е предназначен скринингът?

В Северна Ирландия скринингът за рак на дебелото черво е предназначен за лица на възраст 60-74, които в момента нямат никакви симптоми. Всеки един в тази група, който е регистриран при личен лекар, ще бъде поканен да вземе участие в скрининга на всеки две години.

Какво представлява чревната система?

Червата са част от Вашата храносмилателна система. Те приемат хранителните вещества и водата от храната, а останалото превръщат в изпражнения (също така наричани фекалии или екстременти).

Какво представлява ракът на дебелото черво?

- Ракът на червата също е познат като рак на дебелото черво, ректален или колоректален рак.
- Около 1 на 20 души развиват рак на дебелото черво през живота си.
- Ракът на дебелото черво е четвъртият най-често срещан вид рак при мъжете и жените в Северна Ирландия.
- Ракът на дебелото черво е по-често срещан при хора в напреднала възраст, по-специално мъжете.

Рискове от развитието на рак на дебелото черво

Всеки човек, независимо от пола, е в риск от развитието на рак на дебелото черво. Факторите, които увеличават риска са:

- напредването на възрастта (8 от 10 души, диагностицирани с рак на дебелото черво, са над 60-годишна възраст);
- недостатъчната активност;
- свръхтеглото;
- диета, богата на червено и обработено месо, с ниско количество на фибри, зеленчуци и плодове;
- пушенето;
- употребата на твърде голямо количество алкохол;
- при болните от диабет тип 2;
- възпалително заболяване на червата (улцерозен колит или болест на Крон);
- фамилната обремененост от рак на дебелото черво.

Какво проверява скрининг тестът?

Скрининг тестът открива кръв в изпражненията (кръв, която не се забелязва с просто око). Това може да бъде ранен предупредителен знак, че е възможно нещо да не е наред. Ако тестът установи кръвотечение, това не означава, че Вие със сигурност имате рак на дебелото черво. Това означава единствено, че трябва да се проведат допълнителни изследвания, за да се установи причината за кръвотечението.

Как се провежда скринингът?

Вие ще получите комплекта за тест по пощата. Комплектът е първата стъпка при скрининг процеса, който може да включва по-нататъшни тестове, както и едно или повече посещения в болницата.

Как да направя теста?

- Тестът се провежда насаме в дома Ви. Вие ще вземете малко материал за проба от изпражненията, като използвате предоставената клечка в теста. Инструкциите, как да се използва тестът, са включени в комплекта за теста.
- Това е безплатната телефонна линия, **0800 015 2514** за да се обадите, ако имате въпроси, как да използвате комплекта за тест или ако имате нужда от нов тест или плик.
- Също така има видео на [nidirect.gov.uk/bowel-screening](https://www.nidirect.gov.uk/bowel-screening)
- Моля да се обадите на телефонната линия, ако не сте уверени дали трябва да направите скрининг теста. Например, ако сте преминали операция и имате изкуствено поставено приспособление, което позволява на изпражненията от червата да преминат в торбичката (стома), тогава вероятно може да искате да ни се обадите преди да направите теста.

Кога ще получа моите резултати?

Вие ще получите писмо с резултатите в срок от две седмици след изпращането на теста - ако не го получите, моля да се обадите на предоставения телефонен номер.

Колко надежден е тестът?

- Скрининг тест не може да покаже дали имате рак на дебелото черво. Той просто разпределя хората в две групи - тези, които нямат нужда от допълнителни тестове, и тези, които се нуждаят от допълнителни тестове.
- Ракът на дебелото черво може да предизвика редица симптоми. Тъй като скрининг тестът проверява за наличието на кръв, той може да не открие всеки рак на дебелото черво, ако липсва кръвене.
- Нито един тест не е 100% сигурен, така че ако имате някои от симптомите, изброени на страница 7, трябва да се свържете с Вашия личен лекар, дори ако Вашият последен тест е бил чист. Възможно е да се развие рак между тестовете.

Какво означават резултатите?

Няма нужда от допълнителни тестове на този етап. Повечето хора (около 98 от 100) получават този резултат. Това означава, че не сме открили наличието на кръв в пробата или само малко количество, което е в допустимите граници на скрининга. Този резултат не гарантира, че нямате рак на дебелото черво или че няма да развие в бъдеще. Да познавате симптомите на рака на дебелото черво е от голяма важност. Ще Ви бъде предлаган скрининг за рак на дебелото черво на всеки две години, докато навършите 74.

Нужни са допълнителни тестове. Около 2 на всеки 100 души ще получат този резултат. Това означава, че сме открили количество кръв във Вашите изпражнения над допустимата граница. Това не означава, че имате рак, но трябва да се предвидят допълнителни тестове, за да се открие причината за наличието на кръв. Няколко са причините за наличието на кръв в изпражненията, например:

- хемороиди;
- чревни полипи;
- рак на дебелото черво.

Ще бъдете извикани за среща със специалиста, провел скрининга (SSP), за да обсъдите следващите стъпки. Най-често срещаният тест е колоноскопията.

Какво представлява колоноскопията?

- При колоноскопията се използва много малка камера в края на тънка тръбичка, която позволява на доктора или медицинската сестра да извършат оглед за полипи или признаци на рак вътре в дебелото черво. Понякога се взема малко материал за анализ под микроскоп, за да се разгледа за ракови клетки.
- Както при всички процедури, има вероятност от усложнения. От всички 10 000 проведени процедури в 67 от тях може да се появи кръвотечение, а в по-малко от 10 случая при процедурата може да се получи перфорация на дебелото черво. Ако това се случи, почти винаги се налага операция, за да се поправи перфорацията. В изключително редки случаи (проучванията показват в 1 на 10 000 случая) колоноскопията може да завърши със смърт.
- Ако Ви бъде предложена колоноскопия, Вие ще имате възможност да обсъдите въпросите или притесненията си със СТП.

Какво следва, ако колоноскопията покаже, че имам нужда от допълнително лечение?

Ако имате нужда от допълнително лечение, ще бъдете изпратени при този специалист, който е необходим за Вас. Например, ако са отстранени полипи по време на колоноскопията, може да бъдете извикани в бъдеще, за да повторите отново колоноскопията.

Диагнозата рак на дебелото черво е малко вероятна. Но ако това се случи, ние ще Ви препратим към екип от специалисти, които ще се грижат за Вас. Главното лечение за рак на дебелото черво е операцията. При някои случаи специалистите може да предложат химиотерапия или лъчетерапия.

Не всички видове рак на дебелото черво, открити при скрининга, са лечими. Обаче над 90% от хората, на които е открит рак на дебелото черво по време на скрининга в най-ранен етап, са все още живи пет години след това.

Възможни ползи и рискове от скрининга за рак на дебелото черво

Информираността за възможните рискове и ползи може да Ви помогне да решите дали искате или не да вземете участие в скрининга за рак на дебелото черво.

Ползите

- намалява риска да умрете от рак на дебелото черво
- позволява аномалиите (например полипите), намерени при колоноскопията да бъдат отстранени, което намалява риска от развитието на рак на дебелото черво
- може да бъде направен вкъщи насаме

Рисковете

- процедурата може да причини усложнения, например по време или след колоноскопията
- скринингът е възможно да пропусне да открие рак, ако няма кръвотечение, когато провеждате теста

За какви симптоми да се наблюдава

Симптомите на рак на дебелото черво може да включват:

- кръв в изпражненията;
- редки изпражнения, по-често ходене по голяма нужда и/или запек;
- болка или бучка в корема;
- чувство на по-голяма умора от обикновеното от известно време;
- загуба на тегло без очевидна причина.

Скринингът за рак на дебелото черво не е тест за симптоми. Ако имате някой от тези симптоми от три или повече седмици, моля да се обърнете към Вашия личен лекар, който може да предостави различен тест. Това е много важно, за да се гарантира, че могат да бъдат направени допълнителни тестове, ако е необходимо. Ако дори неотдавна сте преминали през скрининг за рак на дебелото черво и/или колоноскопия, Вашите симптоми все пак трябва да бъдат проверени. Моля не забравяйте, че тези симптоми не е задължително да означават, че имате рак на дебелото черво.

Как мога да намаля риска от рак на дебелото черво?

Освен преминаването на скрининг тест на всеки две години, Вие може да намалите риска като следвате съветите за здравословен начин на живот – прочетете повече на www.choosetolivebetter.com

- Консумирайте здравословна храна, включително пет порции от плодове и зеленчуци на ден, както и пълнозърнести храни, бобови храни, богати на фибри. Ограничете червеното месо, по-специално обработеното червено месо.
- Бъдете физически активни.
- Поддържайте здравословно тегло.
- Ограничете приема на алкохол.
- Спрете тютюнопушенето – за помощ посетете www.stopsmokingni.info

Как да се уверя, че ще ми бъде изпратен комплект за тест в бъдеще?

Практиката на Вашия личен лекар ни предоставя данните Ви за контакт, затова бъдете сигурни, че те винаги имат Вашето правилно име, дата на раждане и адрес.

Какво се случва с моя материал за пробата, след като е бил тестван?

След като материалът е бил тестван, той се унищожава. Резултатите ще бъдат въведени в компютър, а на Вас ще Ви бъде изпратен отново тест след две години.

Информация за защита на личните данни

- Копие от Вашите резултати ще бъде изпратено на Вашия личен лекар.
- Програмата за скрининг на рак на дебелото черво трябва да съхранява данните и резултатите на всички лица, на които е направен скрининг.
- Персоналът, който работи по тази програма може да ги разглежда и проверява.
- Тази информация се използва, за да се гарантира, че програмата работи съгласно високия стандарт, който се изисква.
- Информацията също показва колко случая на рак са били открити и гарантира, че пациентите са получили подходящо лечение.
- Възможно е да проверяваме предишните Ви резултати от скрининга, ако Ви е поставена диагнозата рак на дебелото черво в периода между скрининг тестовете. Вие може да видите резултатите от тази проверка, ако желаете това.
- Ако имате нужда от допълнителна информация, как се съхраняват и използват Вашите данни, трябва да се свържете с безплатната телефонна линия на **0800 015 2514**

Ще помогнете ли на някого да направи теста?

Ако сте болногледач, Вие може да помогнете на някого да използва комплекта за скрининг теста, ако те искат и са се съгласили да им помогнете за това.

За помощ или съвет

Моля да се свържете с безплатната телефонна линия на **0800 015 2514**, ако имате въпроси.

За допълнителна информация посетете:

nidirect.gov.uk/bowel-screening

За тази листовка на друг език или формат посетете:

<http://pha.site/bowel-cancer-screening-facts>

или последната страница на листовката.

За тези, които имат нарушен слух или говор, може да се използва Relay UK. Моля да се обадите на нашата телефонна линия за помощ на **18001 0800 015 2514**.

За получаване на нови комплекти

Моля да се свържете чрез безплатната телефонна линия на 0800 015 2514, ако имате нужда от нов комплект скрининг тест за рак на дебелото черво. Моля не се свързвайте с практиката на Вашия личен лекар за нов комплект скрининг тест или за изпращането на Вашия тест, тъй като те не предоставят или приемат тези комплекти скрининг тестове.

Отказ от скрининг

Вземането на участие в скрининга е личен избор. Моля да се свържете с безплатната телефонна линия на **0800 015 2514**, ако желаете да обсъдите отказа от програмата за скрининг на рак на дебелото черво.

За тази листовка на друг език или формат посетете:

<http://pha.site/bowel-cancer-screening-facts>

или сканирайте QR, посочен по-долу.

Public Health Agency

12-22 Linenhall Street, Belfast BT2 8BS.

Tel: 0300 555 0114 (Тарифа на разговора).

www.publichealth.hscni.net

Намерете ни на:

